

משטרת ישראל
אגף המבצעים

-בלמ"ס-

נוהל זה הינו נוסח חלקי שהותר לעיון על פי חוק חופש המידע

			נוהלי אג"מ
מספר: 221.110.01	תת-פרק: מענה מבצעי לאירועים	פרק: מבצעים וחירום	
שם: מרדף אחר רכב חשוד			תאריך פרסום: 18/01/2023
			תאריך תחילה: 18/01/2023
			תאריך ביטול:
			נוסח: 2

כללי

א. **מהות הנוהל** – נוהל זה מגדיר שיטה אחידה לביצוע מרדף רכוב בכל יחידות משטרת ישראל. הנוהל מפרט את השיטה לביצוע המרדף, את אופן ניהול המרדף ואת המגבלות החלות על השוטרים בעת ביצוע מרדף... **נמחק: סעיף 9. ב) מידע אודות שיטות עבודה שגיליון עלול לפגוע בפעולות האכיפה**

ב. **המצבים המבצעיים** – אדם החשוד בעבירות ייחודיות (כמוגדר בנספח א'- עבירות שבגינן ניתן לבצע מרדף) והנמלט מפני כוח משטרתי ברכב.

ג. **רעיון מרכזי** – **נמחק: סעיף 9. ב) מידע אודות שיטות עבודה שגיליון עלול לפגוע בפעולות האכיפה**

ד. **הבסיס החוקי- מקורות הסמכות**

(1) פקודת סדר הדין הפלילי 1996, סעיף 19 - מי שהוסמך לעצור אדם חב מעצר רשאי להשתמש בכל אמצעי סביר הדרוש לבצע את המעצר, אם האדם מתנגד או מנסה לחמוק ממנו.

(2) חוק סדר הדין הפלילי, התשמ"ו-1996, סעיף 23

(3) חוק סדר הדין הפלילי, התשמ"ו-1996 סעיף 24.

(4) חוק העונשין, התשל"ז-1977, סעיפים 34 יא; 34 יג; 34 טו.

(5) תקנות התעבורה, תקנה 32 ותקנה 94.

סבירותו של מרדף

ה. סבירותו של אמצעי כלשהו, ובכלל זה מרדף, היא באיזון בין כל אלה:

- (1) חומרת העבירה אותה בא האמצעי למנוע.
 - (2) הסיכון שנוצר עקב הפעלת האמצעי לשוטר, לחשוד ולאזרחים אחרים.
 - (3) האלטרנטיבות הקיימות להשגת התכלית אשר לשמה מופעל האמצעי.
- ו. סמכות המרדף תקפה כל עוד לא הושגה תכלית המרדף, וכל עוד מתקיימים התנאים המאפשרים קיום מרדף.

ז. **עקרונות האיזון הראוי שבין הפעלת המרדף להשגת התכלית הראויה**

- (1) המרדף מתייחס לעבירה מסוג פשע או עוון, על פי הרשימה שבנספח א' בלבד.
 - (2) הנרדף הוזהר בכל אמצעי האזהרה המשטרתיים – קולן, כריזה.
 - (3) המרדף אינו יוצר סיכון מהותי לפגיעה בחפים מפשע.
- ח. **יש להבחין בין מרדף כהגדרתו להלן, לבין פעילות שיטור יזומה, בה השוטר נוהג בניגוד לתקנות התעבורה, בהתאם לסמכותו בסעיף 32 ובסעיף 94 לתקנות התעבורה, שעל פיהן רשאי שוטר בעת מילוי תפקידו לעשות את כל אלה:**

- (1) לעבור על הוראות חלק ב' אם היה בקיומן כדי למנוע את מילוי תפקידו (סעיף 32 לת"ת).
- (2) לא לציית לתמרור או רמזור המורים על עצירה.
- (3) לעבור על המהירות המותרת.
- (4) לעבור על ההוראות המגבילות את כיווני הנסיעה ואת הפניות לכיוונים מסוימים.
- (5) בפעולת שיטור יזומה, יפעיל השוטר סמכות זו רק במידה הדרושה למילוי התפקיד המוטל עליו, ותוך כדי נקיטת אמצעי זהירות, כדי למנוע סיכון או פגיעה בעוברי דרך או ברכוש.

מטרת הנוהל

קביעת נוהל אחיד ומחייב לניהול מרדף רכוב אחר חשוד נמלט בכל יחידות משטרת ישראל.

מושגים

ט. **נמחק: סעיף 9. ב) מידע אודות שיטות עבודה שגיליון עלול לפגוע בפעולות האכיפה**

י. **חשוד** – מי שקיים לגביו חשד ממשי כי ביצע, או סיע, או ניסה, או מתכוון לבצע פשע או עוון כמופיע בנספח א' לנוהל זה ומתקיים לגביו חשד ממשי שהוא חב מעצר (כולל אי-ציות להוראת עיכוב) ומתנגד או מנסה לחמוק ממעצר.

יא. **נמחק: סעיף 9. ב) מידע אודות שיטות עבודה שגיליון עלול לפגוע בפעולות האכיפה**

יב. **נמחק: סעיף 9. ב) מידע אודות שיטות עבודה שגיליון עלול לפגוע בפעולות האכיפה**

יג. **מרדף ממונע** – רדיפה ברכב משטרתי שהוגדר כרכב ביטחון אחרי רכב נמלט, על מנת לגרום לעצירת הרכב.

יד. **רכב ביטחון** – כמוגדר בתקנות התעבורה.

טו. **שוטר מרדף** – שוטר או כוח המבצע את המרדף הפיזי הרכוב אחרי החשוד, ... **נמחק : סעיף**

9. (ב) מידע אודות שיטות עבודה שגיליון עלול לפגוע בפעולות האכיפה

השיטה לביצוע

שיטה כללי ושלבים – **נמחק : סעיף 9. (ב) מידע אודות שיטות עבודה שגיליון עלול לפגוע בפעולות האכיפה**

טז. שלב א' – **תחילת מרדף** לאחר בחינת הקריטריונים לקיומו של מרדף.

יז. שלב ב' – **הכרזה על מרדף**: יוכרז ובשידור כללי ע"י המצודה המחוזית כולל העברת הכוחות המשתתפים במרדף לגל XX01.

יח. שלב ג' – **ניהול מרדף**: כולל הסתכלות מגמה אחת קדימה תוך יידוע מחוזות שכנים, ... **נמחק : סעיף 9. (ב) מידע אודות שיטות עבודה שגיליון עלול לפגוע בפעולות האכיפה**

יט. שלב ד' – **עצירת הרכב הנמלט**.

פירוט השיטה

כ. **השיקולים להחלטה על קיום מרדף הם אלה:**

- 1) אם העבירה שביצע או ניסה לבצע החשוד היא עבירה מהמנויות בנספח א, ומצדיקות מרדף. ראה פרוט בנספח (יש לקחת בחשבון כי ניסיון הוא עבירה קלה יותר מעבירה שבוצעה).
- 2) אם החשוד מתנגד למעצר או מנסה לחמוק ממעצר.
- 3) אם המרדף הוא אמצעי סביר ואין דרך אחרת לביצוע המעצר.
- 4) אם פעולת המרדף אינה מהווה סכנה גדולה יותר לרודף, לנרדף ולעוברי דרך, מאשר חומרת העבירה בגינה מבוצע המרדף או שאותה בא המרדף למנוע. ובכלל זה יש לשקול את כל אלה: צפיפות האוכלוסייה; תנועת כלי רכב והולכי רגל; תנאי הדרך, מזג האוויר והסביבה; נוכחות אזרחים ברכב המשטרתי; יכולת הביצוע של הרכב הרודף מול הרכב הנרדף.

כא. **הכרזת מרדף:**

- 1) לאחר שהתקיימו התנאים המפורטים לעיל ולא נמצאה דרך אחרת לעצירת רכב, יבקש השוטר אישור של בעל תפקיד המוסמך לאשר מרדף, להכריז על מרדף.
- 2) השוטר בשטח יוכל להתחיל במרדף אחר החשוד טרם קבלת אישור וכל עוד לא הוחלט אחרת.
- 3) סמכות ההחלטה על ביצוע מרדף היא של ק' היח"ס או של אחד מאלה: ק' המשמרת או ק' תורן, במקביל יועבר דיווח מיידי לפיקוד הטריטוריאלי בשאיפה לרמת פיקוד

בכירה ככל הניתן כאשר המפקד ישקול לאורך כל זמן המרדף את נחיצותו ורמת המסוכנות שבו.

(4) אם השוטר שפתח במרדף הוא לא מהיחידה הטריטוריאלית (אלא מכוח מזדמן, או מכוח משימתי או מכוח מתגבר) עליו לעדכן את מפקדו ולדווח מייד למצודה הטריטוריאלית (זירה מרחבית), וזו תעדכן את המפקד הטריטוריאלי. המפקד טריטוריאלי יאשר את המרדף וייטול עליו פיקוד, או יורה להפסיק את המרדף.

(5) כל מפקד שהכריז על מרדף או מפקד בכיר ממנו, יכול להורות על הפסקת המרדף.

(6) יש להכריז על מרדף בשידור כללי, על ידי המצודה המחוזית. גל מרדף יהיה XX01 של המחוז בו החל המרדף ועד סופו.

(7) מטרת ההכרזה היא להבהיר לכל הכוחות בשטח את הפרטים האלה:

(א) קיומו של מרדף.

(ב) סיבת המרדף.

(ג) כיוון נסיעת הרכב הנמלט.

(ד) פרטים מזהים על הרכב הנמלט – סוגו, צבעו, מספרו, מטענו ופרטים מזהים אחרים.

(ה) פרטים מזהים על נוסעי הרכב, אם יש פרטים כאלה.

(ו) נמחק: סעיף 9. (ב) מידע אודות שיטות עבודה שגיליון עלול לפגוע בפעולות האכיפה

(8) עם הכרזה על מרדף, מפעיל מכלול השליטה המרחבי (זירה במצודה) יעלה את מערכת תב"ל (מע' שליטה ובקרה גיאוגרפית להצגת שכבות מידע שהוגדרו או נותחו, ומופּו מראש), על גבי צג מרכזי במצודה, יתעדכן על הניידות המופיעות במערכת "שירת הסירנה" בגזרת ביצוע המרדף ויעדכן מחוזות שכנים.

(9) נמחק: סעיף 9. (ב) מידע אודות שיטות עבודה שגיליון עלול לפגוע בפעולות האכיפה

כב. הפעולות הנדרשות מהשוטר הרודף

- (1) להפעיל סירנה, אורות מהבהבים, אורות רכב, ומערכת כריזה.
- (2) לשמור על קשר עין עם הרכב הנמלט.
- (3) לעשות ככל הניתן להבטיח כי החשוד מודע למצב שבו הוא נדרש לעצור וכי מתבצע מרדף אחריו (אלא אם כן יוגדר אחרת על ידי מפקד המרדף).
- (4) עם תחילת המרדף ידווח השוטר ברכב הרודף למפקד היחידה מצודה מחוזית.
- (5) השוטר הנמצא ברכב הראשון לאחר הרכב הנרדף ימשיך בדיווח, בכל מהלך המרדף.
- (6) מפקד הרכב הרודף הראשון ומפקדו צריכים לשקול בכל מהלך המרדף, האם יש צורך בהפסקת המרדף עקב הסיכון הרב בהמשך ניהולו.

כג. בטיחות השוטר הרודף

- (1) בעת מרדף יהיו כל יושבי הרכב המשטרתי הרודף חגורים בחגורות בטיחות.
- (2) גם בעת מעבר על חוקי ותקנות התעבורה ינקוט השוטר הנוהג אמצעי זהירות. תקנות התעבורה מטילות על השוטר את חובת הזהירות גם בעת מילוי תפקידו.
- (3) ככל שניתן, הדובר בקשר או בכריזה יהיה מי שאינו נוהג.
- (4) נמחק: סעיף 9. ב) מידע אודות שיטות עבודה שגילויין עלול לפגוע בפעולות האכיפה....אלא אם מפקד המרדף נתן הוראה אחרת. יתר כלי הרכב המשתתפים במרדף, אם יש כאלה, ייסעו במרחק ביטחון אחרי הרכב הנרדף ושני כלי הרכב המשטרתיים.
- (5) אם הרכב שהחל במרדף לא מסומן- כאשר מצטרף למרדף רכב מסומן הרכב ללא אמצעי זיהוי יעזוב את המרדף וייסע במרחק בטוח.
- (6) לא יבוצע מרדף כאשר אזרח נמצא ברכב המשטרתי.

כד. דגשים

- (1) נמחק: סעיף 9. ב) מידע אודות שיטות עבודה שגילויין עלול לפגוע בפעולות האכיפה
- (2) כאשר מצטרף מסוק למרדף תסענה הניידות במרחק בטוח מהרכב הנרדף.
- (3) אופנוע יבצע מרדף רק בנסיבות מיוחדות ויעבור לאחור כאשר מצטרף למרדף רכב מסומן.
- (4) לא יבוצע מרדף ללא קשר עין עם הרכב הנרדף, אך מותרת הגעה לאזור אירוע (מרדף או אירוע אחר) תוך נסיעה בניגוד לתקנות התעבורה, אם יש לכך הצדקה מבצעית.
- (5) לא יבוצע מרדף אחרי רכב שאין סיכוי להשיגו.

כה. פעולות מפקד המרדף

- (1) מפקד היחידה או ממלא מקומו או ראש משמרת, יפקד על פעולות המרדף; מפקד המצודה או השולט במצודה יסייע למפקד בפו"ש, מתוך מכלול השליטה.
- (2) המפקד יורה על הקצאת גל מרדף, או יורה ליחידות להשאיר את הגל פנוי, עד כמה שניתן, לדיווח במרדף.
- (3) נמחק: סעיף 9. ב) מידע אודות שיטות עבודה שגילויין עלול לפגוע בפעולות האכיפה
- (4) יזמין מסוק, לפי הצורך, כדי לסייע במרדף.
- (5) יפנה את התנועה האזרחית לצירים חלופיים, במידת האפשר.
- (6) יעדכן את כל הניידות והיחידות הסמוכות ליחידה שבתחומה מתנהל המרדף בעובדת ביצוע המרדף וכיוונו, וכל פרט הקשור במרדף.
- (7) היחידות שיודעו על קיום המרדף, תעבורנה על פי הוראת מפקדיהן לגל המרדף, או שתקיימנה האזנה לגל המרדף, והמאזין יעדכן את כלל שוטרי היחידה.
- (8) נמחק: סעיף 9. ב) מידע אודות שיטות עבודה שגילויין עלול לפגוע בפעולות האכיפה

כו. נמחק: סעיף 9. ב) מידע אודות שיטות עבודה שגילויין עלול לפגוע בפעולות האכיפה

נמחק : סעיף 9. ב) מידע אודות שיטות עבודה שגילויין עלול לפגוע בפעולות האכיפה	(1)
נמחק : סעיף 9. ב) מידע אודות שיטות עבודה שגילויין עלול לפגוע בפעולות האכיפה	(2)
נמחק : סעיף 9. ב) מידע אודות שיטות עבודה שגילויין עלול לפגוע בפעולות האכיפה	(3)
נמחק : סעיף 9. ב) מידע אודות שיטות עבודה שגילויין עלול לפגוע בפעולות האכיפה	(4)
נמחק : סעיף 9. ב) מידע אודות שיטות עבודה שגילויין עלול לפגוע בפעולות האכיפה	(5)
נמחק : סעיף 9. ב) מידע אודות שיטות עבודה שגילויין עלול לפגוע בפעולות האכיפה	(6)
נמחק : סעיף 9. ב) מידע אודות שיטות עבודה שגילויין עלול לפגוע בפעולות האכיפה	(7)

כז. **מרדף חוצה גבולות גזרה**

- (1) אם המרדף עובר או צפוי לעבור מתחום יחידה טריטוריאלית אחת לתחום יחידה טריטוריאלית אחרת, יש לבצע העברה סדורה בין המוקדים במצודות המחוזיות, לוודא טלפונית ולרשום ביומן מבצר.
- (2) היחידה שהמרדף יצא מתחומה, תמשיך את המרדף ותפעל להעביר מקל ליחידה הטריטוריאלית שבתחומה מתנהל המרדף.
- (3) יש לשאוף כי ניידת מהיחידה שבשטחה מתנהל המרדף תהיה הניידת המובילה במרדף.
- (4) הפיקוד על המרדף יועבר לקצין מהיחידה הטריטוריאלית בה מתנהל המרדף רק לאחר שמפקד המרדף עד אותו רגע וידא אישית בשיחת טלפון/קשר כי כל פרטי המרדף והאמצעים שננקטו והוזמנו עד אותו רגע, ידועים לקצין שאמור לקבל את הפיקוד על המרדף וכי יחידתו יכולה וערוכה לקבל את ביצוע המרדף.
- (5) המצודה תורה על הקצאת גל מרדף, או תורה ליחידות להשאיר את הגל פנוי, עד כמה שניתן, לדיווח במרדף.

כח. **מרדף חוצה גבולות גזרה אל תחום מחוז ש"י**

- (1) אזור יהודה ושומרון הינו בעל מעמד משפטי, ביטחוני ומדיני מורכב ושונה, דבר המשפיע באופן ישיר על תחום החוק והסדר הן בתפישת האוכלוסייה את הנושא והן באופן הטיפול והאכיפה.
- (2) ככלל, לא יתקיים מרדף (רכוב או רגלי) מתחום שטח בט"פ מ"י לתחום איו"ש, ולא תותר כניסת כוחות לפעילות מבצעית **ללא אישור של השולט במצודת המחוז.**
- (3) מצודת מחוז ש"י תתאם עם צה"ל את הפעילות בהתאם לנהלי תיאום פעילות מבצעית במחוז ש"י בין מ"י לצה"ל.
- (4) **לאחר תיאום עם מחוז ש"י יש לפעול בהתאם לאמור בסעיף ח' לעיל: מרדף חוצה גבולות גזרה.**

כט. **פתיחה באש במרדף**

(1) ירי במהלך מרדף יבוצע על פי פקודת המטא"ר 06.02.14 - השימוש בכלי ירייה, ועל פי נוהל אג"ם מס' 221.110.08 – "פתיחה באש".

(2) ירי תוך כדי נסיעה יבוצע רק לאחר שנשקלו, בנסיבות המקרה, כל השיקולים הרלוונטיים ובהם, סכנת פגיעה באזרחים תמימים, ונזק מול תועלת של ביצוע הירי.

ל. סיום המרדף

(1) המצבים בהם יסתיים המרדף:

א) הרכב הנרדף עצר או נעצר ... : (נמחק : סעיף 9. ב) מידע אודות שיטות עבודה

שגילויין עלול לפגוע בפעולות האכיפה... ויושביו נמצאים בידי כוח משטרת טיפול.

ב) מפקד הרכב הרודף הראשון או מפקדו, החליט כי הסיכון במרדף גדול מהצורך בביצוע המעצר. כל אחד מהם יכול להחליט באופן עצמאי על הפסקת המרדף, ללא כל קשר לדרגתם ותפקידם, ומשמעות החלטתו היא כי לא תבוצע נהיגה בניגוד לחוקי התעבורה.

ג) המפקד החליט כי המרדף לא יכול להשיג את מטרותיו.

ד) נהג/יושבי הרכב זוהו ואין חשש לשלום הציבור או להעלמת ראיות.

(2) פעולות השוטר בסיום המרדף

א) אם הרכב הנרדף האט את נסיעתו, ידווח על כך בקשר הרכב הרודף הראשון, יעקוף את הרכב הנרדף, וימתין לו במרחק סביר בנסיבות העניין, עד שיעצור עצירה מוחלטת. בעת עצירת הרכב הנרדף יאבטחו השוטרים את עצמם.

ב) מיד עם סיום המרדף, יודיע על כך מפקד הרכב הרודף הראשון למוקד, אשר יודיע על סיום המרדף לכל היחידות שקיבלו הודעה על קיומו.

תיעוד ודיווחים

א. אירוע מרדף יתועד כולו במערכת המבצר, כולל הנחיות פיקוד וציון מיקום המרדף בדגש לגבולות גזרה, והעברת אחריות ליחידה אחרת, אם בוצעה כזו.

ב. כל מרדף שהסתיים בפגיעה באדם או נזק לרכוש ידווח מייד למצודה מחוזית/ מצודה ארצית.

ג. על תאונת דרכים שאירעה במהלך מרדף יש לדווח על פי נוהלי מת"ח.

ד. בסיום כל מרדף, על המפקד לשקול לקיים תחקיר כאמור בפק' המטא"ר 10.05.01 – "תחקיר פעילות של המשטרה וחיסיון חומר התחקיר", ובנוהל אה"ד מס' 02.02.01 "ביצוע תחקיר ועריכתו במשטרת ישראל – כללי יסוד בתחקיר".

מנהלה

(נמחק : סעיף 9. ב) מידע אודות שיטות עבודה שגילויין עלול לפגוע בפעולות האכיפה

אחריות מקצועית לנוהל – מדור תכנון מבצעי-מחלקת המבצעים.

רמה מבצעית מחויבת לנוהל

מחוזות, מרחבים ותחנות: (נמחק: סעיף 9. ב) מידע אודות שיטות עבודה שגיליון עלול
לפגוע בפעולות האכיפה; ביצוע מרדף בהתאם לנוהל.

הטמעה והדרכה

- לא. הכשרה–באחריות אה"ד להכשיר בהכשרות היסוד לשוטרים ובהכשרות הפיקוד הזוטר בנושא מרדף לכל המגזר הייעודי.
- לב. שימור כשירות– באחריות אה"ד לקבוע את שיטת שימור הכשירות לשוטרים וליחידות, לרבות הנחיה, פיקוח ובקרה על כך.
- לג. רענון ידע לפני משמרת או משימה– באחריות המפקד המתדרך להעביר לשוטרים את עיקרי הנוהל בתדריך.
- לד. כשירות מצודות–באחריות מחוזות פעם בשנה לקיים תרגיל מרדף בכל מצודה מחוזית.

נספח א' – עבירות שבגינן ניתן לבצע מרדף.

עבירות שבגינן ניתן לבצע מרדף

שם החוק	סעיף בחוק
החזקת נשק ללא רישיון על רקע ביטחוני	סעיף 144 לחוק העונשין
סיוע לבריחה ממשמורת חוקית	סעיפים 257-259 לחוק העונשין
תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות	סעיף 274 לחוק העונשין
הריגה	סעיף 298 לחוק העונשין
רצח	סעיף 300 לחוק העונשין
ניסיון לרצח	סעיף 305 לחוק העונשין
ניסיון לחבול בחומר נפץ	סעיף 330 לחוק העונשין
סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה	סעיפים 342 - 332 לחוק העונשין
כל עבירת אינוס	סעיפים 348–345 , 351 לחוק העונשין
חטיפות לסוגיהן	סעיפים 374 - 369 לחוק העונשין
שוד	סעיף 402 לחוק העונשין
ניסיון לשוד	סעיף 403 לחוק העונשין
התפרצות לרבות ניסיון	סעיף 408 - 406 לחוק העונשין
עבירות בקשר לרכב (שבלי"ר, גניבות רכב, פירוק רכב, סחר ברכב גנוב)	סעיפים 413 ב, 413 ג, 413 ד (ב) + (ג), 413 ה, 413 ו, 413 ח עד יא לחוק העונשין
קשירת קשר לביצוע פשע	סעיף 499 (א) (1) לחוק העונשין
עבירה על פקודת הסמים (למעט לשימוש עצמי)	
עבירות על החוק למניעת טרור ותקנותיו	
תאונת פגע וברח עם נפגעים	סעיף 64 א. לפקודת התעבורה + 144 (א) לת"ת
נהיגה בשכרות או תחת השפעת סמים	סעיף 62 (3) לפקודת התעבורה + 169 ב. + 26 (2) לת"ת
נהיגה בזמן פסילה	סעיף 67 לפקודת התעבורה
נהיגה המהווה סכנה למשתמשי דרך	סעיף 62 (2) לפקודת התעבורה תקנה 21 א. (4) לתקנות התעבורה
גניבה בנסיבות מיוחדות (כלים חקלאיים, תוצרת חקלאית, בקר או מקנה)	סעיף 384 א לחוק העונשין